

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VII. Ex (a) eodem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

§.

Prohibemus etiam, ne subditos suos talliis, & exactionibus Episcopi gravare præsumant. Sustinemus autem pro multis necessitatibus, quæ aliquotiens superveniunt, ut si manifesta ac rationabilis causa extiterit, cum charitate moderatum ab eis valeant auxilium postulare. Cùm enim dicat Apostolus, &c. *ut sup.*

10. **I**n præfenti §. agitur de charitativo subsidio, quod PP. Concilii vocant mediocre subsidium, de quo plura congeffit Barbosa *lib. 3. juris Eccles. cap. 21. per tot.* Licet enim Episcopus non possit novum censum subditis imponere, ut sequenti Commentario dicemus; potest tamen petere charitativum subsidium, iustâ existente causâ, *cap. nullus 1. quest. 1. cap. 3. de offic. vicar. cap. conquirente, de offic. ordin.* sicut à Principe seculari ob necessitatem publicam aliquid superindicti nomine exigitur, *l. 1. Cod. de superindicto, lib. 10.* quia tunc non dicitur novus census, sed cessante necessitate usque nunc intermissus, *leg. Antilicinius, de servit. rustic.* Dicitur autem iusta, si proprii redditus non sufficiant Episcopo, *cap. cavendum 10. quest. 3. si Ecclesia Cathedralis oneretur debitis, cap. unic. §. final. ut Eccles. benef.*

si Episcopus pergat ad Pontificem, vel Regem, aut vocatur ad Concilium generale: si Regem, aut Nuncium Apostolicum in Provincia excipit: si in re Ecclesiæ propugnanda, aut defendenda sumptus fecit insignes, vel si in favorem totius Diocesis redditus proprios impendit, vel ex alia iusta causâ, quæ relinquatur arbitrio superioris, Archiepiscopi videlicet, & Patriarchæ, *cap. clericus 11. quest. 1. vel summi Pontificis, cap. penultim. de V. S. Filelacus in cap. 18. de offic. Ordin.* Lemaitre *libro 2. de juribus Episcop. cap. 3.* & tunc Episcopus non potest excedere taxam, extrayaganti Benedicti XII. quæ incipit, *Unam sanctam, hoc tit.* notavit Parexa *in cap. 1. hoc tit. num. final.* & Solorzano *tom. 2. de jure ladicar. lib. 3. cap. 12. num. final.*

CAPUT VII.

Ex (a) eodem.

Prohibemus insuper, ne ab Abbatibus, vel Episcopis, aliisve Prælati novi census imponantur Ecclesiis, nec veteres auceantur, nec partem reddituum suis usibus appropriare præsumant: sed libertatem, quam sibi majores conservare desiderant: minoribus quoque suis bonâ voluntate conservent. Si quis verò aliter fecerit, irritum; quod egerit, habeatur.

NOTÆ.

1. **E**X (a) eodem.] Concilio videlicet Lateran. sub Alexandro III. celebrato, ubi *cap. 7. §. prohibemus,* reperitur textus hic, & in *cap. 7. hoc tit. in 1. collect.* ubi additur, *pars capituli cum in Ecclesia,* ut cognoscamus in præfenti referri secundam partem textus in *cap. 8. de simon.*

COMMENTARIUM.

2. **E**X præfenti textu sequens communiter deducitur assertio: *Episcopi, & ceteri Prælati Ecclesiarum novos census in eis imponere, aut aliquam partem fructuum sibi reservare nequeunt.* Probant eam textus in *cap. Ecclesiis 9. significavit 13. cap. gravis 15. hoc tit. cap. tua nos 11. de iur. jur. cap. cum Clericis 6. de pactis, cap. quod plerique, de immunit. Eccles. cap. 1. 10. quest. 3. cap. 3. cap. nullus 120. 1. quest. 1. cap. nulli 27. 12. quest. 1. cap. nulli 62. 16. q. 1. cap. pastoralis 9. de his, quæ sunt à Prælat. c. unic. vers. Omnibus, ut eccles. benef. cap. avaritia 10. de præbend. cap. de cetero 5. §. ultim. de transact. Clem. unic. de suppiend. neglig. Concil. Toler. 4. Can. 51. ibi: *Quod si aliquid in Monachos Canonibus interdictum præsumserint, aut usurpare quippiam de monasterii rebus tentaverint, non debeat illis sententia excommunicationis.* Aurel. 1.*

Can. 21. Concil. Arelat. 3. Can. 1. Hispanie 2. Can. 11. Cabilon. Can. 17. ibi: Inventum est quod in quibusdam locis presbyteri duodenos, vel quater denos denarios Episcopis in censum annis singulis darent: quod penitus abolendum esse decrevimus. Nicen. 2. Can. 12. Can. 35. alias 37. Apost. Faciunt textus in l. 1. 2. §. 3. Cod. vectigalia nova instrui, l. 1. Cod. de passibus publicis, lib. 11. novell. 130. Justin. cap. 3. Illustrant ultra congestos à Barbosa & Garanna hinc, Cujacius in *cap. 18. de iudiciis, & in cap. avaritia, de præbend.* Antonius August. in *epit. jur. lib. 4. tit. 70.* Gothofredus in *Can. 39. Apost. Lotharius lib. 1. de re benef. cap. 36. num. 4.* Roussellus *lib. 5. hist. cap. 3.*

Sed hæc assertio difficilis redditur sequenti juris consideratione; nam sæpe sapius legimus in iuribus pensiones sæpe imponi beneficiis tantum auctoritate Episcopi, *cap. 3. de offic. vicar. cap. permissus, de donat. cap. penult. de V. S. cap. nisi esset 21. cap. extirpando, §. qui verò, de præb. & in Legato à latere idem probat Cæsar de Eccles. Hierarch. disput. 5. §. 2. num. 26.* Igitur interiores Prælati possunt constituere novos census in Ecclesiis sibi subiectis. Augetur hæc difficultas ex eo, nam dum constituitur Ecclesia, census, aut similes pensiones possunt constitui ab Episcopis, & aliis Prælati, *cap. Eleutherius 18. quest. 2. cap. scientes 3. hoc tit. cap. unic. ut Eccles. cap. ceteri dilecti*

dilectus 8. de consuet. cap. institum 6. de relig. domibus, docent Gigas de pers. quast. 6. num. ultim. Rebuffus in praxi, tit. de pacificis, num. III. Rochus à Curte de jurepatron. verbo Utile, num. 7. sed ipsa Ecclesia constructa manet sub jurisdictione Episcopi, cap. omnes 16. quast. 1. Ergo ejus auctoritate potest novus census constitui, vel antiquus augeri.

4. Censu aestimatione.
Qua dubitandi ratione non obstante vera est praesens assertio, pro cuius expositione sciendum est, censum à verbo censo derivari; quod Romae significabat facultates aestimare, & in publicas tabulas referre; nec solum facultates, sed etiam capita civium, & cuiusque statum describere, juxta illud Ciceronis lib. 1. de legibus, ibi: Censores populi, civitatis soboles, familias, pecuniasque censant. Et sic census est descriptio, & aestimatio patrimonii, & matricula universorum civium, qui tam Romae, quam in Provinciis debebant. Describatur patrimonium tunc ad distinguendum ordinem Senatorum, Equestrium, & plebeorum, ut eleganter ait Budaeus in 1. part. annot. ad Pandectas, in leg. final. ff. de Senator. Patrimonium aestimabatur, ut tributum perfolveretur, Hispanicè El padron, ò encabeamiento: leg. qua quisque 64. ff. de acquir. rer. domin. ibi: Quae quisque aliena in censum deducit, nihil magis ejus sunt. De hoc tributo patrimoniali interpretor textum in l. 2. ff. de censibus, cujus intellectum non assequitur Accursius; verius enim est, quod si aestimatio patrimonii pro solvendo tributo ex errore, vel vitio facta sit, talis aestimatio evanescit novis possessionibus, id est, dum tributarius novè & verè profiteretur suum patrimonium. De hoc etiam tributo intelligunt legem census, ff. de probat. ubi Marcellus ait: Censum & monumenta publica potiora testibus esse Senatus censuit. Sed verius est, in ea lege vulgari metaphorà continens pro contento sumi, hoc est, censum pro libro, in quo patrimonium scribebatur, ut notat Felicianus supra: quemadmodum aliis simili etiam figurà patrimonium ipsum, quod cenfebatur, census appellatur, juxta illud Ovidii 1. Fastor.

--- Dat census honores,
Census amicitias.

Et alibi.

Turpe thori reditus census angere paternos.
Sic accipio legem cogi, ff. ad Trebell. legem liberto 21. §. final. ff. de annuis legat. De personali censu intelligo legem ultimam, ff. de censibus, legem generali 32. §. ult. ff. de usufruct. legato. Et quoniam tributum, cui solvendo census agebatur, erat duplex, capitis, & patrimonii, d. leg. final. de censibus, §. Divus Vespasianus, ibi: Sed tributum his remisit capitis; sed D. Titus, etiam solum immune factum interpretatus est; de tributo capitis interpretor textum in l. acatem, ff. de censibus: ad quem verò modum census describeretur, constat ex Ulpiano in leg. forma censuali 4. ff. de censibus. Sed obiter adverteo, provinciales aliquos jure Italico gaudere, hoc est, immunitatem tributorum privilegio eis concessam esse, de qua loquitur textus in leg. Colonia, l. final. de censibus; unde in Hispania notum est nomen Nobilibus, qui sunt immunes à tributo, id est, que no pechan; quos ideo hidalgos, id est Italicos, seu jure Italico gaudentes appellamus, ut probat eruditè Covarr. lib. 4. var. cap. 1. num. 11. Praeterea cum non omnes patrimonialia haberent, quibus cenferentur,

solo capite cenfebantur, quos Cicero in oratione pro Flacco, homines egentes, sordidos, sine honore, sine censu vocat; & paulò honestiori vocabulo proletarios, quòd solum sobole Republicam juvarent, appellatos fuisse refert Aulus Gellius lib. 16. Noctium, cap. 10. Quin etiam census adjectivum nomen divitem significat, ut apud Ciceronem, alt. 3. in Verrem, ubi notavit Alconius Pedianus: sic accipitur in lege Voconia, qua cavebatur, ne qui census esset, plus cuiquam relinqueret legatario, quam ad haeredes perveniret, princip. Instit. de lege Falcid. ubi notantur Hothomanus, & Balduinus. Et licet aliqui docti viri ad hanc censum & tributum rationem referant textum in l. etiam 16. ff. de probat. falluntur; siquidem in ea agitur non de professione patrimonii, qua Romae apud Censores fiebat; sed de professione filiorum, qua apud Praefectum aërii per parentes fiebat, de qua agitur in leg. cum de atate, l. Imperatores, §. final. ff. de probat. l. neque professio, Cod. de testament. leg. non nudis, Cod. de probat. l. 1. Cod. si minor se majorem: & dicemus in c. 6. de despons. impub. Tandem census accipitur pro tributo, pensatione, seu pecuniae collatione, l. 2. Cod. sine censu, vel reliquis. Unde dum D. Matthaeus, cap. 22. ait: Licet censum dare Cesari? apud Joannem legitimus: Tributum dare Cesari. Optimus textus in l. 8. tit. 2. part. 1. Inde census accipitur pro eo, quod annuatim praestatur, vel in recognitionem subjectionis, cap. recipimus, de privil. vel ratione foundationis, cap. quoniam, de jurepatron. vel ex aliis causis, de quibus in hoc tit. Hinc etiam vocatur census contractus, quo res alicui conceditur pleno jure, ita ut in accipientem transferatur directum & utile dominium, reservata concedenti aliqua pensione annuatim perfolvendà in recognitionem pristini domini: de quo contractu accipiendi sunt textus in cap. 1. de in integrum restit. cap. constitutum, de relig. domib. Denique paulatim translata significatione, census accipitur apud nos pro quodam contractu, in quo quis emit jus percipiendi ab alio pensionem ad certum terminum solvendam: Hispanicè dicimus, juros, y censos, de quibus peculiare tractatus ediderunt Eduardus, Felicianus, Avendaño, Gaspar Rodriguez, Cencius, & novissimè plura adduxerunt Leothardus, & Gibalinus in suis tract. de usuris, Salgad. in labyrinth. passim.

His praemissis ratio, quare non liceat Episcopo, Abbatibus, & aliis Praelatis novos census imponere Ecclesiis sibi subjectis, redditur in praesenti textu in illis verbis: Sed libertatem, quam sibi majores conservare desiderant, minoribus suis bonà voluntate conservent. Quae deducitur ex illa communi ratione, quod quis sibi fieri non vult, alteri ne faciat: quam eleganter assignavit Leo Papa epist. 2. ad Anastasium Thessalon. in haec verba: Sicut non vult gravis oneris sarcinam ferre, ita nec audeat aliis importabile pondus imponere. Ratio autem hujus rationis, quare videlicet nec majoribus liceat novos census inferioribus imponere, aut veteres augere, ex eo provenit, quia horum censuum impositio nimis gravosa Ecclesiis est: quare similes impositiones sacri Canonis semper improbarunt, cap. 1. de consuet. cap. suggestum, de Decimis; praesertim quia hujusmodi novae impositiones ex avaritia provenire creduntur, quam sacri canones maximè detestantur, cap. avaritia, de prob. cap. una, de jurejur.

Accedit

Accedit & alia ratio, quia videlicet ex tali census impositione alienatio rerum Ecclesie sequitur, & per consequens sine causa & debita solemnitate fieri non potest, ut probat Garanna in presenti.

6.
Dissolvitur
dubitandi
ratio.

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta; nam aliud est census perpetuos Ecclesie imponere, aliud vero ad vitam Rectorum certam pensionem in favorem tertii constituere. Census perpetuos imponere ab Ecclesie Patribus, Episcopis, & ceteris Prælatibus prohibetur; at vero quoad vitam Rectorum certam pensionem beneficiis imponere Episcopis permittitur ex iustis causis, quas recitavit in cap. nisi essent, de prob. & tradunt Lotharius d. q. 38. Tondurus in tract. de pensionibus. Nec etiam obstat augmentum ipsius difficultatis; nam præsentem Concilii Lateran. constitutionem, dum in ea prohibetur Episcopis, Abbatibus, & aliis Prælatibus, ne Ecclesie novos census imponant, sic accipiendam monent omnes repetentes, cum scilicet novi census imponuntur jam constructæ Ecclesie; nam dum ipsa fundatur, census imponi posse, sive ab Episcopis, sive à Patronis, statuitur in iuribus supra citatis. Nec tunc obstat textus in cap. Ecclesie 9. hoc tit. ubi docetur, non licere Episcopis censum imponere Ecclesie, quas noviter de manibus laicorum eripiunt; igitur quia nec in ipsa fundatione potest ab Episcopo novus census imponi. Nam respondetur, tempore fundationis posse Episcopum censum imponere, sed in dicto cap. Ecclesie, etsi Episcopus de novo Ecclesiam de laicorum manibus liberaverit, non ideo eam fundavit; quia ad hoc ex officio tenebatur, cap. 2. de donat. cap. 3. de relig. domib. & ita cum ex debito officii teneretur Ecclesiam recuperare, non ideo poterat censum illi imponere.

7.
Exponitur
textus in
cap. nullus
124. 1. q. 1.

Ex supra traditis accipit lucem textus in cap. nullus 1. quest. 1. ubi D. Gregorius ait: Nullus Episcopus gravamen, seu servile servitium ex usu contra Ecclesiasticam normam Abbatibus, seu clericis imponat. Ubi difficilia sunt illa verba, ex usu; in quibus significari videtur, servitium consuetum, seu censum antiquum non posse ab Episcopo exigi: igitur non solum novos census, verum nec veteres exigere Episcopis ab inferioribus Prælatibus licet. Augetur hæc difficultas in cap. servitium 18. quest. 2. ubi Urbanus II. contrarium statuit his verbis: Servitium, quod monasteria, aut eorum Ecclesie à tempore Gregorii VII. usque ad hoc tempus fecerunt, & nos concedimus. Pro cuius difficultatis solutione Glossa ibi existimat verba illa, ex usu, non importare antiquam perceptionem census, aut servitii; sed significare idem ac, non assuescat gravamen, seu servile servitium Abbatibus, vel clericis imponere. Sed omisâ hac solutione dicendum est cum Turremata in eo textu, verba illa, gravamen, seu servile servitium, intelligenda esse de fordidis muneribus, de quibus in leg. libertus 17. §. exigendis, ff. ad municip. l. 13. cum sequent. C. de excus. muner. lib. 10. l. 1. Cod. de privil. domus August. lib. 11. l. 15. & 18. C. Theodos. de fordidis muner. quæ Episcopi exigere nequeunt etiam prætextu consuetudinis, l. 2. Cod. de Episc. & Cleric. etsi quando in pecunia consistunt, contrarium intendat Duarenus lib. 2. de sacr. Eccl. ministr. cap. 4.

8.
Exponitur
c. præterea
3. hoc tit.

Deinde supra traditis obstat textus in cap. præterea 3. hoc tit. ubi docet Alex. III. quod illi, qui Episcopo ignorante, auctoritate sua pensio-

nem annuatim de Ecclesie collusione factâ solvunt, aut recipiunt, eis personis defunctis, hi, qui per Episcopum, vel ministrum potestatem ejus auctoritate instituendi personas habentem, jus recipiendi canonem receperint, in receptionem pensionis non sunt aliquatenus audiendi, præsertim si Pontificis, aut alterius, qui de jure id facere potuerit, auctoritate intervenisse non constiterit. Ex quibus ultimis verbis ibi: Si de Pontificis, aut alterius, aperte constat, tantum presbyteris simplicibus prohiberi novos census imponere Ecclesie, Pontificem vero, & Episcopos, eos ritè imponere posse. Agnovit difficultatem Glossa ibi, quæ existimat, interveniente iustâ causâ rectè posse Episcopum, etsi non sibi, aliis tamen novam pensionem constituere. Movetur ex hoc nostro textu in illis verbis: Suis usibus appropriare; quæ significant prohibitionem hanc esse tantum, ne Episcopus pensionem sibi constituat, aliis vero constituere non prohibetur: quod & tenet Glossa in Clement. unic. de supplicanda neglig. quam sequuntur Abbas, Innocentius, Anton. Cardinalis in presenti, quasi præsens prohibitio respectu Episcopi, exemplo tutoris sit, qui etsi ad alienationem possit auctoritatem accommodare; sibi tamè auctor fieri nequit, l. 1. l. pupillus 5. Digest. de auctor. tut. Quæ solutio retellitur tum ex generalibus verbis præsentis textus; tum ex eo, quia in qualibet census impositione alienatio vertitur: at Episcopus etiam iustâ causâ interveniente non potest alienationem celebrare per se sine consensu Capituli, cap. sine exceptione. quest. 2. cum aliis congestis in cap. nulli, de rebus Ecclesie. Igitur nec pro aliis Episcopus potest novum censum Ecclesie imponere: Quare aliqui existimaverunt verba illa, Aut alterius, qui de jure id facere poterit; intelligenda esse de Episcopo cum auctoritate Capituli. Sed nec hæc solutio placeat, quia si de Episcopo, & Capitulo Alexander Pontifex ageret, non singulari nomine uteretur ibi, Alterius; sed plurali. Deinde hujusmodi auctores non explicant verba illa, Collusione factâ; non enim creditur, quod collusione interveniente iustâ causa dari possit, cur Episcopus huic alienationi consentiret. Alii tandem existimaverunt, textum illum procedere ante præsentem prohibitionem Concilii Lateran. in quo specialiter cautum fuit, ne Episcopi novos census, aut veteres augere possent. Sed etiam hæc solutio convincitur ex ordine hujus compilationis. Quare his solutionibus omisâ, dum alius meliora afferat, existimo in dict. cap. præterea, verba illa, Collusione factâ, vel ut vulgò legitur, Illusione factâ, significare transactionem factam inter possessorem Ecclesie, & alium tertium, qui eo pacto voluit obligare etiam post mortem suam Ecclesiam, quod facere non poterat sine auctoritate Episcopi, cap. de cetero, de transact. ubi docetur, transactione factâ ignorante Episcopo, & constituto censu, non durare ejus obligationem, nisi dum vivit, qui transigit; accedente vero Episcopi consensu deducitur, obligationem durare: quod etiam docetur in dict. cap. præterea, non enim simplices sacerdotes possunt Ecclesias, quibus præsentem, præsertim post decessum suum, constituere censuales, etiam ex causa transactionis: at verò accedente Episcopi auctoritate similem pensionem constitui posse: & ita textus in dict. cap. præterea, loquitur in casu transactionis.

nam si de vera collusione ageret Alexander, ipsi contrahentes privarentur beneficio, ex cap. cum clerici 6. de pactis, cap. cum clerici 11. hoc tit.

Deinceps supra traditis obstat textus in cap. cum venisset 9. de restitu. spol. ubi idem Alexand. III. statuit, licitam esse unionem cujusdam Ecclesie factam per Eboracen. Archiepiscopum Canonicis Sancte Trinitatis; & similiter validam fuisse reservationem pensionis ab ipso factam, ut constat ex illis verbis: *Et interim auctoritate ipsius Archiepiscopi, idem G. ipse Canonicis annuam solveret pensionem.* Igitur quia Archiepiscopus potest novum censum Ecclesiis sibi subiectis imponere. Cui difficultati ut satisfaciant Gofiedus, & alii antiquiores ibi, docent Archiepiscopum in ea specie non constituisse pensionem illam de novo solvendam ipsi monasterio, sed antea constitutam, & sibi debitam, transfuisse in monasterium, & juxta hunc intellectum, ejus textus casum referunt Baldus, & Abbas; sed ut jam notavit Hostiensis, ea interpretatio repugnat verbis illis: *Auctoritate ipsius*; quæ significant pensionem auctoritate

Archiepiscopi de novo impostam fuisse, & ita putat, inferiores Pontifice posse ex justa causa constituere annuam pensionem ex redditibus Ecclesie aliis solvendam; quod & docuerunt Felinus in cap. ad audientiam, 31. num. 2. de rescript. Gigas de pension. quest. 6. Rebuffus in praxi, titul. de pacificis, num. 106. Corrafius de sacerdot. 1. p. cap. 4. qui expendunt textus in cap. nisi essent 21. cap. extirpanda, §. qui verò, de prabend. eosque sequitur novissime Tondutus de pension. cap. 1. Nec tunc obstat præsens Concilii Lateran. prohibitio, quia ut ipsi docent, procedit in censu perpetuo ipsis Ecclesiis imposto, non verò in pensione ad vitam Rectoris constituta, seu temporaria, de qua in dictis iuribus, & in cap. querelam, post Concil. Lateran. cap. 28. Sed facilis, veriusque exponitur textus in d. cap. cum venisset, si ejus integram consulamus, ubi hæc verba leguntur: *Nos postmodum ipsam concessionem, scripto ipsius Archiepiscopi diligenter inspecto, auctoritate Apostolica duximus confirmandam.* Unde cum auctoritate summi Pontificis pensio constituta esset, de ejus validitate ambigendum non est.

CAPUT VIII.

Alexand. (a) Wigorn. Episcopo.

Præterea illi, qui Episcopo ignorante, auctoritate sua pensionem annuam de Ecclesiis quadam illusione solverint, sive receperint, eis defunctis, nisi ab iis, qui per Episcopum, vel (b) ministeriales ejus, auctoritatem instituendi personas habentes, jus recipiendi canonem receperint, in receptione pensionis non sunt aliquatenus audiendi, præsertim si Pontificalem, aut alterius, qui de jure id facere potuit, auctoritatem, & assensum non intervenisse constiterit. Non enim simplices sacerdotes, vel clerici possunt Ecclesias, quibus præsent, auctoritate sua, præsertim post decessum suum, censuales efficere.

NOTÆ.

1. (a) *Wigorn.*] Ita etiam legitur post Concilium Lateran. part. 28. cap. 9. & in prima collectione, sub hoc titul. cap. 8. ubi additur, *part capituli Meminimus*, ut cognoscamus in præsent

referri partem textus in cap. meminimus, qui clerici vel non. ubi extat prior pars hujus decretalis.

(b) *Ministeriales.*] Archidiaconum videlicet, vel Vicarium, de quibus egi in cap. ea, de institut. & textum hunc exposui Commentario antecedenti.

CAPUT IX.

Idem (a) Carnot. Episcopo.

Ecclesiis autem, quas de novo Episcopi de manibus laicorum eripiunt, præter (b) cathedralicum, juraque (c) omnia, quæ aliis Ecclesiis imponuntur, non videmus exactiorem imponendam. Quin novis exactiõibus decreto nostro prohibemus generaliter amodò Ecclesiis prægravari.

NOTÆ.

1. (a) *Carnot.*] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc titul. cap. final. sed rectius post Concil. Lateran. p. 2. cap. 8. habetur *Cenomanensi*, & dum in dicta prima collectione additur *part capituli Tuo nos*, facile cognoscitur, in præsent

referri partem textus in cap. 1. de clericis peregrinis, ubi legitur *Cenomanensi*.

(b) *Cathedralicum.*] Penstatio hæc ita appellatur à cathedra, quia præstat Episcopo ob honorem cathedræ. Concil. Brachar. 2. can. 2. Tolet. 7. can. 4. Cathedra autem in sacris canonibus significat principale munus Episcopi, cap. non autem,